

# Zaopatrzenie, pielęgnacja i postępowanie w przypadku pacjentów z wyłonią ileostomią

Małgorzata Gajek

Coloplast®  
Professional

**Pacjenci z ileostomią** wymagają szczególnego przygotowania do samoopieki, zwłaszcza w zakresie zapobiegania wystąpieniu różnego rodzaju powikłań. Edukacja powinna obejmować zarówno opanowanie niezbędnych umiejętności jak i poznanie zaleceń dietetycznych (w tym zapobieganie odwodnieniu i błędom dietetycznym), zaznajomienie z rodzajami i przeznaczeniem kosmetyków oraz akcesoriów stomijnych, umiejętność uzyskania zlecenia na zaopatrzenie stomijne i sposobu jego realizacji. Są to duże obszary wiedzy, które przekazane pacjentowi w przystępny dla niego sposób dają szansę na pozytywny przebieg rekonwalescencji i dalsze dobre życie ze stomią.

Skóra wokół ileostomii jest bardziej narażona na uszkodzenie wywołane działaniem żrącej treści jelitowej. Duży wpływ na to ma:

- lokalizacja stomii (im mniej dostępna i widoczna jest stomia dla pacjenta, tym częściej mogą pojawiać się wokół niej uszkodzenia skóry)
- odległość ujścia stomii od powierzchni skóry brzucha (im ujście jest bliżej skóry, tym bardziej jest ona narażona)
- obecność fałdów skóry, blizn oraz nierówności pod przylepcem stomijnym
- kształt powierzchni brzucha (regularny, wypukły, wklęsły)

Stomia zlokalizowana **poniżej poziomu pępka**, u pacjentów otyłych lub po znacznej utracie masy ciała, może być mniej dostępna do samodzielnej pielęgnacji. Brak możliwości samodzielnej oceny stanu skóry i jej pielęgnacji nie daje pacjentowi możliwości szybkiego i prawidłowego zareagowania na ewentualne problemy. Tak samo opiekunowie, którzy zajmują się stomią pacjenta, wymieniając sprzęt co kilka dni mogą łatwo przeoczyć wystąpienie niepokojących zmian, zwłaszcza wtedy, kiedy

pacjent nie zgłasza opiekunowi żadnych dolegliwości.



Fot. 1 Stomia poniżej poziomu pępka, niewidoczna dla pacjenta

Sytuacja gdy otwór stomii znajduje się powyżej 1 cm ponad poziomem skóry, jest korzystna, ponieważ łatwiej taką stomię zaopatrzyć i zapobiec podciekaniu treści pod przylepiec. Natomiast jeśli ujście stomii jest na poziomie skóry lub tuż ponad nią, wówczas są trudności w utrzymaniu worka na skórze, a aplikacja akcesoriów stomijnych (np. pierścienia) jest utrudniona. Treść stomijna wpływa wtedy pod spód, powodując odklejanie przylepca, narażając skórę na szybkie uszkodzenie. Dodatkowo stosowanie worków z płaskim przylepcem może być niewystarczające do zaopatrzenia takiej stomii.



Fot. 2 Stomia z ujściem w poziomie skóry



Fot. 3 Nierówności skóry wokół stomii

Rozwiązaniem może być **zastosowanie worków z przylepcem typu convex**, które mają różną głębokość i szerokość zagłębienia, przez to dobrze dopasowują się do skóry, lekko unosząc stomię ponad powłoki brzuszne. Wówczas z reguły uszczelnienie granicy stomii ze skórą pastą stomijną jest wystarczającym zabezpieczeniem przed podciekaniem.

Wszelkie nierówności skóry wokół stomii również sprzyjają powstawaniu nieszczelności pomiędzy workiem stomijnym a skórą, ponieważ sprzęt trudniej przylega na takiej powierzchni i wymagają użycia dodatkowego środka ochronnego np. pierścienia uszczelniającego czy pasty stomijnej oraz worka z płytką convex.

Kształt brzucha pacjenta w okolicy ileostomii, zwłaszcza wklęsły i wypukły, ma duży wpływ na wybór używanego sprzętu stomijnego. Najlepiej sprawdza się stosowanie worków z przylepcem dedykowanym specjalnie kształtom wklęsłym lub wypukłym, czyli **SenSura Mio Convex** lub **SenSura Mio Concave** oraz dodatkowo, kosmetyków i akcesoriów poprawiających przyczepność worka do skóry i zapewniających szczelność połączenia.

Różnorodność sprzętu stomijnego oraz możliwość doboru akcesoriów i kosmetyków stanowi ogromne ułatwienie dla pacjentów. Dobrze dobrany przez pielęgniarkę sprzęt stomijny zapewnia pacjentowi poczucie bezpieczeństwa, gwarantuje szczelność, poprawia stan skóry oraz skutecznie zabezpiecza przed wystąpieniem podciekania i powikłań.



Fot. 4 Zastosowanie pasty stomijnej i worka typu convex





---

**mgr piel. Małgorzata Gajek**

Specjalista pielęgniarstwa chirurgicznego, Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach, Poradnia Proktologiczna-Stomijna.

„Od 20 lat zajmuję się pacjentami stomijnymi, którym pomagam w trudnym okresie adaptacji do nowej sytuacji zdrowotnej.”